

ΤΟ ΚΑΛΈΜΙ

ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ Ε/Κ ΚΑΙ Τ/Κ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ “ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΥΠΡΟΣ” (ε/κ τμήμα)

Τεύχος 15
Γεννάρης 2011

Περιεχόμενα

Σελ. 2-3

**Ο Εθνικισμός στην
Ελληνοκυπριακή
Εκπαίδευση**

του Παύλου Παύλου

Σελ 4-6

**«Πρέπει να σκοτώσουμε
το φίδι του ρατσισμού και
της προκατάληψης που
συνεχίζει να δηλητηριάζει
τα παιδιά μας...»**

της Sevgul Uludag

Σελ. 6-8

**Κάποια Γενέθλια Αλλιώςτικα
σ' ένα Αλλιώςτικο Χωριό**

της Κούλας Κολοκοτρώνη

Η Πλατφόρμα Ε/κ και Τ/κ Εκπαιδευτικών “Ενωμένη Κύπρος” χαιρετίζει τους αγώνες των Τ/κ εργαζομένων που αγωνίζονται το τελευταίο διάστημα με αλληπάλληλες απεργίες, στάσεις εργασίας και μαζικές συγκεντρώσεις, όπως αυτή της 28ης του Γενάρη που πραγματοποιήθηκε στην Λευκωσία, να υπερασπίσουν τα συνδικαλιστικά δικαιώματα και να διατηρήσουν το επίπεδο ζωής τους το οποίο απειλείται από τα μέτρα λιτότητας που λαμβάνει η κυβέρνηση των Ερογλου – Κουτσιούκ υπό την πίεση της Αγκυρας. Είμαστε αλληλέγγυοι στον αγώνα των συμπατριωτών μας που πέρα από τα οικονομικά αιτήματα που θέτουν, παλεύουν να μην αφομοιωθούν από τους μηχανισμούς του τουρκικού στρατού που δημιουργήθηκαν μετά το 1974. Ο αγώνας τους παίρνει το χαρακτήρα οικονομικής κι εθνικής επιβίωσης της τουρκοκυπριακής κοινότητας ως οργανικού τμήματος του κυπριακού λαού. Ιδιαίτερα τονίζουμε τον αγώνα των Τ/κ εκπαιδευτικών που προσπαθούν κάτω από αντίξοες συνθήκες όχι μόνο να περάσουν το μήνυμα της ειρήνης και της αγάπης για την Κύπρο στους μαθητές τους αλλά διαδραματίζουν ηγετικό ρόλο στην κινητοποίηση της κοινωνίας τους που διεκδικεί όπως χαρακτηριστικά λέει και το κεντρικό τους σύνθημα «δικαίωμα ύπαρξης». Όλοι οι Κύπριοι έχουν δικαίωμα σε ένα ειρηνικό κοινό μέλλον, σε μια χώρα απαλλαγμένη από την παρουσία ξένων στρατευμάτων που θα αποτελεί κοινή πατρίδα όλων των πολιτών της, με μια ιθαγένεια, μια διεθνή προσωπικότητα και μια κυριαρχία. Οι Τουρκοκύπριοι συμπατριώτες μας χτυπούν ακόμα μια φορά δυνατά την καμπάνα της λύσης και της επανένωσης. Ας πάρουμε επιτέλους και μεις τη σκυτάλη του καλού αγώνα για την επανένωση της χώρας μας και του κόσμου της.

Ο Εθνικισμός στην Ελληνοκυπριακή Εκπαίδευση*

ΤΟΥ Παύλου Παύλου

Στην Κύπρο δεν μπορούμε να μιλάμε για κοινωνία με την κλασική έννοια. Παράλληλα με τον εδαφικό διαχωρισμό των δυο εθνικών κοινοτήτων από το 1964, χάσαμε και τη δυνατότητα να μετατραπούμε από κοινωνική κοινότητα σε κοινωνία. Η διαφορά ανάμεσα σ' αυτά τα δυο έχει να κάνει τόσο με το μέγεθος του πληθυσμού, όσο και με τις συνθήκες: Η παρουσία ενός θεμελιώδους προβλήματος ενισχύει τα χαρακτηριστικά κοινότητας. Η κυρίαρχη ιδεολογία γίνεται πανίσχυρη, οι ανθρώπινες σχέσεις παίρνουν χαρακτήρα συγκαταβατικό και οι αντιλήψεις που αμφισβητούν την κυρίαρχη ιδεολογία περιθωριοποιούνται σχεδόν αυτόματα. Σε μια κοινωνία οι ΜΚΟ έχουν ρόλο και βαρύτητα, η διακίνηση ιδεών έχει αυτονόητους διαύλους, το απρόσωπο σημείο εκκίνησης βοηθά ώστε οι πολίτες να διακρίνονται και να ομαδοποιούνται στη βάση κοινών αντιλήψεων. Σε μια κοινωνική κοινότητα οι κάθετες σχέσεις εξουσίας είναι πιο ισχυρές, οι ανθρώπινες σχέσεις στρογγυλεύουν συνέχεια τις γωνίες και οι πολίτες δύσκολα ομαδοποιούνται στη βάση κοινών αντιλήψεων. Με άλλα λόγια δημιουργούνται συνθήκες του τύπου «όλοι δικοί μας είμαστε»!

Μέσα σε τέτοιες συνθήκες το εκπαιδευτικό υποσύστημα στην Κύπρο στήθηκε και λειτούργησε με τον ίδιο μονολιθικό τρόπο. Οι παράγοντες που το διαμόρφωσαν ήταν οι εξής:

(α) Πλήρης διαχωρισμός σε εθνικο-θρησκευτική βάση. Οι κάτοικοι της Κύπρου (Ε/Κ και Τ/Κ) ουδέποτε είχαν κοινό εκπαιδευτικό σύστημα. Αυτό κληρονομήθηκε από την περίοδο της Οθωμανικής διοίκησης και γνώρισε μια μόνο εξαίρεση – και αυτή εν μέρει:

(β) Αποδοχή εκ μέρους των Βρετανών του διαχωρισμού των σχολείων, αλλά προσπάθεια δημιουργίας κοινού μηχανισμού διοίκησης, ιδιαίτερα στη Δημοτική εκπαίδευση, από το 1923.

(γ) Η Μέση Εκπαίδευση αφέθηκε στις εθνικές κοινότητες. Στην Ελληνοκυπριακή κοινότητα αφέθηκε στα χέρια της Εθναρχίας, η οποία την είδε ως ευκαιρία να ελέγχει απόλυτα (με ελάχιστο οικονομικό κόστος) τόσο τις ροές προς τα πάνω κοινωνικά, όσο και το ιδεολογικό περιεχόμενο της εκπαίδευσης. Στην Τ/Κ κοινότητα, λόγω του Κεμαλισμού, τα πράγματα εξελίχθηκαν διαφορετικά. Ο εθνικιστικός χαρακτήρας δεν πέρασε μέσα από το θρησκευτικό θεσμό.

(δ) Η Ε/Κ εκπαίδευση δομήθηκε στη λογική κυρίως του μετεμφυλιακού συντηρητικού ελληνικού κράτους.

(ε) Με την Ανεξαρτησία κατοχυρώθηκε και συνταγματικά ο διαχωρισμός της εκπαίδευσης σε εθνικο-θρησκευτική βάση. Στην Ε/Κ κοινότητα η Εκκλησία παράδωσε στον εαυτό της τον έλεγχο – υπό τον μανδύα αρχικά της ελεγχόμενης ΕΚΣΚ, και από το 1965 και μετά μέσω του

ελεγχόμενου Κράτους.

(στ) Η μετά το 1974 περίοδος απέδειξε ότι οι συνθήκες κοινωνικής κοινότητας – τόσο για Ε/Κ όσο και για Τ/Κ – δεν μπορούσαν να ανατραπούν. Όλες οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες περιορίστηκαν τελικά σε καθαρά τεχνικά ζητήματα. Η ύπαρξη του Κυπριακού ως εκκρεμότητας, καθήλωσε την εκπαίδευση και στις δυο κοινότητες στο επίπεδο του υποσυστήματος της κοινωνικής κοινότητας και δεν επέτρεψε αλλαγές που θα ανταποκρίνονταν στις ανάγκες μιας κοινωνίας.

Επίσημα οι σκοποί και στόχοι της εκπαίδευσης παραμένουν αναλλοίωτα προσηλωμένοι στη λογική του «ποιμνίου» και περιστρέφονται γύρω από τον άξονα «Ελληνοχριστιανικά ιδεώδη – 'Δεν ξεχνώ'». Η εμπειρία της πορείας προς την Ε.Ε. και τελικά η ένταξη σ' αυτήν, αντιμετωπίστηκαν συμπληρωματικά και όχι αναθεωρητικά: Προστέθηκαν και προστίθενται νέοι στόχοι με πολυπολιτισμική και δημοκρατική επίφαση. Από τη στιγμή όμως που δεν επικράτησε η λογική της αναθεώρησης της βάσης των σκοπών και στόχων, ότι προστίθεται λειτουργεί ως αφομοιώσιμο υλικό. Και επειδή τα καινούργια στοιχεία χρησιμοποιούνται ως εκσυγχρονιστική πρόφαση αλλά την ίδια στιγμή είναι αντίθετα με τον άξονα «Ελληνοχριστιανικά ιδεώδη – 'Δεν ξεχνώ'», απλά δε λειτουργούν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η πολυπολιτισμικότητα, που εμφανιζόταν στα Ε/Κ σχολεία ως περήφανη και χαρωπή σημαιούλα – καμάρι της ευρωπαϊκότητάς μας – ενόσω στα σχολεία μας υπήρχαν ακόμα ελάχιστοι μετανάστες μαθητές, που δεν απειλούσαν τη λογική της εθνικής καθαρότητας. Όταν οι μετανάστες πλήθυναν η πολυπολιτισμικότητα έγινε πρότζεκτ και φλύαρη μελέτη της όποιας υπερσυντηρητικής βοηθού διευθύντριας που κάνει μάστερ στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο για να γίνει επιθεωρήτρια. Και όταν μετά το 2003 μπήκε θέμα συνδυασμού της πολυπολιτισμικότητας με την προσέγγιση με την Τ/Κ κοινότητα, άρχισαν τα εθνικιστικά όργανα να αντισταθμίζουν τον πολυπολιτισμικό βερμπαλισμό με σκληρά μονοπολιτιστικά στοιχεία στα σχολεία. Αυτό που γίνεται σήμερα ήταν η λογική εξέλιξη: Κίνδυνος επίλυσης του Κυπριακού συν περισσότερο μετανάστες στα σχολεία, ίσον ανοιχτές εθνικιστικές και ρατσιστικές συσπειρώσεις και δράσεις στα σχολεία. Ετσι, αυτό που σε ευρωπαϊκές χώρες είναι σύνθημα περιθωριακών φασιστικών κομμάτων (όπως το «Η Γαλλία των Γάλλων»), στην Κύπρο ήταν και είναι η καρδιά του εκπαιδευτικού συστήματος.

Γραφειοκράτες, καθηγητές και μαθητές είναι διαπαιδαγωγημένοι και διαμορφωμένοι με το κυρίαρχο κομμάτι των στόχων, αυτό των «Ελληνοχριστιανικών ιδεωδών» και του «Δεν Ξεχνώ». Επομένως η αντίσταση

σε κάθε βήμα ουσιαστικής μεταρρύθμισης δεν είναι επιτυχία περιθωριακών εθνικιστικών ομάδων. Η ουσιαστική μεταρρύθμιση είναι ξένη με τη λογική και τη φυσιολογία του ίδιου του Ε/Κ σχολείου. Μια φυσιολογία που έχει εδώ και καιρό εντάξει στο DNA του τη συνακόλουθη ιδέα ως μεταλλαγμένη ιδεολογία: Το «άλλο» είναι κίνδυνος για το «εμείς». Χώρια η μόνιμη παθολογία των προοδευτικών ανθρώπων στο Ε/Κ σχολείο, που το βάζουν μόνιμως στα πόδια μόλις εμφανιστεί στην πλατεία ένας εθνικιστής με ντουντούκα.

Όλα αυτά δεν είναι θεωρητικές ασκήσεις επί χάρτου. Είναι καθημερινή πρακτική στα σχολεία από πριν την Ανεξαρτησία, έχουν όνομα και θεωρούνται από τη συντριπτική πλειοψηφία ως αυτονόητα. Όλοι οι εορτασμοί έχουν χρώμα «Δεν ξεχνώ» και ΕΟΚΑ και ερωτοτροπούν με την ενωτική ιδεολογία. Οι μαθητές παρακολουθούν και συμμετέχουν σε τελετές παράδοσης της σημαίας με όρκο στρατιωτικού περιεχομένου και παρελαύνουν εντός και εκτός σχολείου ως άοπλοι (ακόμα) στρατιώτες. Ανήλικοι ορκίζονται να θυσιάσουν τη ζωή τους για να προστατεύσουν το ιερό πανί και με στρατιωτικό βηματισμό υπακούουν στους ήχους εμβατηρίων. Και επειδή οι νέοι δεν στέκονται στα εμπόδια και στην πραγματικότητα, από το «η καλή ένωση δεν έγινε επειδή συνωμοτούν οι κακοί ξένοι εναντίον μας» κρατούν κυρίως το «η καλή Ένωση». Πολλοί απ' αυτούς θα παραληφθούν στη συνέχεια από ένα δεύτερο, πιο συγκροτημένο φυτώριο εθνικισμού για να ολοκληρώσουν την εθνικιστική – φασιστική τους εκπαίδευση: Θα επιλεγούν σε τάγματα ειδικών δυνάμεων στο στρατό και όταν απολυθούν θα είναι έτοιμοι να ξέρουν να σκοτώνουν, να μη διστάζουν να κτυπούν και να νοσταλγούν τη στράτευση, μεταφέροντας το στρατό μέσα στην κοινωνία. Το σχολείο είναι το προπαρασκευαστήριο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση του φασισμού, το στρατό.

Η δύναμη του εθνικισμού στο Ε/Κ σχολείο είναι συνάρτηση της στερεοποιημένης παράδοσης που το θέλει να ελέγχεται από την Εκκλησία. Σήμερα ο έλεγχος δεν είναι άμεσος, αλλά έχει ήδη αποκτήσει ένα τέτοιο χαρακτήρα που θεωρείται από την ισχυρή πλειοψηφία γονιών, καθηγητών και μαθητών ότι πρέπει λίγο – πολύ να συμβαδίζει με το πνεύμα της Εκκλησίας και κυρίως με τον θρησκευτικό ανορθολογισμό. Οι διδασκόμενες θετικές επιστήμες παράγουν ασκησιοκεντρική γνώση, άρα κινούνται σε ένα ουδέτερο έδαφος στον άξονα σκέψη – μη σκέψη, σε ένα έδαφος που δεν προάγει αρκετά τον ορθολογισμό. Από την άλλη, οι θεωρητικές επιστήμες όπως διδάσκονται στο σχολείο ερωτοτροπούν διαρκώς με τον ανορθολογισμό, άρα επιτελούν κατά βάση ένα φρονηματιστικό ρόλο. Πέρα από τα θρησκευτικά, ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Ιστορία, όπου γονείς – καθηγητές – μαθητές, κατά κανόνα θεωρούν αυτονόητο ότι ο στόχος της είναι καθαρά φρονηματιστικός και ότι υπάρχουν πράγματα που πρέπει να τονίζονται και πράγματα που πρέπει να αποσιωπούνται. Αρα, το αποτέλεσμα του μείγματος βαραίνει καθαρά στην πλευρά του ανορθολογισμού. Και αν προσθέσουμε τα

όσα γίνονται στο παράλληλο ή κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα, στις εμφάσεις στους εορτασμούς κλπ. το αποτέλεσμα είναι μια καθαρά μεταφυσική εκδοχή του ελληνοχριστιανικού ιδεώδους. Μια πλήρης ήττα του διαφωτισμού και του ορθολογισμού.

Ενας από τους βασικότερους λόγους που τα πράγματα δύσκολα αλλάζουν στην εκπαίδευση, είναι η ιδεολογική συμμαχία του Ελληνοκεντρικού Εθνικισμού με τον Ελληνοκυπριακό Τοπικιστικό Εθνικισμό. Η Αριστερά στην Κύπρο από τη δεκαετία του 1960 προσπαθούσε να απαντήσει στον Ελληνοχριστιανισμό και στην Ένωση με την έμφαση στον Κυπριωτισμό. Έτσι συναντήθηκε με δυνάμεις του Κέντρου και της Κεντροδεξιάς - αρχικά μετριοπαθείς - και αντιστάθηκαν στην Ελληνοκεντρική Δεξιά και μέσα από το Κράτος. Αυτό δημιούργησε όμως μια χρόνια αδυναμία αντιπαράθεσης με το Κράτος εκεί που χρειάζεται και στέρησε από την Αριστερά τη δυνατότητα να συσπειρωθεί στιβαρά γύρω από μια δική της πολιτική. Το αποτέλεσμα είναι ότι σήμερα ο Ελληνοκυπριακός Τοπικός Εθνικισμός συμμαχεί με τον Ελληνοχριστιανικό Εθνικισμό (πολιτικά, κόμματα του Κέντρου με την Ακροδεξιά), και η επίσημη Αριστερά μένει αμήχανη. Οι δυο εθνικισμοί δίνουν στους μαθητές την Κυπριακή και την Ελληνική σημαία – πλάι πλάι πια – και η επίσημη Αριστερά προσπαθεί ακόμα να καταλάβει γιατί δεν πείθει αυτά τα παιδιά αντί να ανατριχιάζουν με τη σημαία, να ανατριχιάζουν με το χελλίμ μπουρέκ, το χορό της τατσιάς και τη γέρμηνη την βράκαν.

Η κοινωνική μας κοινότητα θα γίνει κοινωνία, και η εκπαίδευσή μας θα μπορέσει να κλείσει τον κύκλο της ελληνοχριστιανικής της φυσιολογίας, κυρίως μέσω της διαδικασίας επικοινωνίας με την άλλη εθνική κοινότητα. Και ίσως τελεσίδικα μέσα από μια λύση. Μια λύση, που στην περίπτωση της εκπαίδευσης δε θα «χαρίζει» ολοκληρωτικά στις εθνικές κοινότητες την εκπαίδευση όπως γινόταν μέχρι σήμερα, αλλά θα την υπάγει κάτω από ένα κεντρικό, κοινό φορέα, ένα Υπουργείο Παιδείας. Συμβιβασμοί στις αυτονομιστικές δυναμικές θα πρέπει να γίνουν αναπόφευκτα, αλλά θα πρέπει να έχουν όρια. Διαφορετικά, θα γίνουν για άλλη μια φορά φυτώρια εθνικισμού και ρατσισμού.

Πρόκειται για ομιλία σε ημερίδα για το φασισμό που έγινε στις 10 Δεκεμβρίου στη Λευκωσία

Παρόλο που πολλοί πολεμούν την ομοσπονδία στην Κύπρο και για δικαιολογία προβάλλουν το επιχείρημα ότι είναι ένα ρατσιστικό σύστημα γιατί αναγκάζει τις κοινότητες να ζουν ξεχωριστά, εντούτοις όταν έρχεται ένας Τουρκοκύπριος ή Τουρκοκύπρια στη μεριά μας, είναι αυτοί οι οποίοι τους απειλούν για την είσοδο τους στις ελεύθερες περιοχές, τόσο ελεύθερες, που δεν είναι λίγοι οι Τουρκοκύπριοι που φοβούνται πλέον να περάσουν απ' εδώ.

Πρόσφατα καλέστηκε η Σεβγκιούλ Ουλουτάνγκ να κάνει μια παρουσίαση στο Λύκειο Κοκκινοχωριών στο Φρέναρος για τους Κύπριους αγνοούμενους του 1963 και 1974. Η παρουσίαση η οποία στόχευε μαθητές και καθηγητές εμποδίστηκε αφού κάποιιοι, μάλλον καθηγητές, έβαλαν πίεση πάνω στη διευθύντρια η οποία ενέδωσε και σαν αποτέλεσμα ακυρώθηκε η εκδήλωση. Έτσι η δικοινοτική ομοσπονδία η οποία θα επιτρέψει την ελεύθερη διακίνηση, συναντά εμπόδια από αυτούς οι οποίοι θέλουν ένα κρατίδιο και για Ελληνοκύπριους και για Τουρκοκύπριους, τόσο πολύ αγαπούν τους Τουρκοκύπριους. Αραγε πόσο εύκολο θα ήταν για τους Τουρκοκύπριους να ζουν σ' ένα κρατίδιο με αυτούς τους ανθρώπους;

Αυτό το συμβάν είναι μέρος του κλίματος το οποίο κυριαρχεί στις μέρες μας με την ανάπτυξη νεοφασιστικών ομάδων οι οποίες δημιουργούν κλίμα ενθάρρυνσης στους ρατσιστές να δρουν ανεξέλεγκτα. Μάλιστα, διάφοροι πολιτικοί οι οποίοι υποδαυλίζουν το ρατσιστικό μίσος είτε με λόγια είτε στον δρόμο, εναντιώνονται στην απαγόρευση εκδηλώσεων που προωθούν το φυλετικό μίσος με την δικαιολογία της ελεύθερης έκφρασης. Όμως είναι οι οπαδοί τους οι οποίοι πολεμούν τη δημοκρατία όπως στην περίπτωση της παρουσίας της Σεβγκιούλ πάνω στο ζήτημα των Κυπριών αγνοουμένων και οιπλέον επαναλαμβανόμενες επιθέσεις ενάντια σε Τουρκοκύπριους και μετανάστες στην Κύπρο. Η ελευθερία που αποζητούν οι ρατσιστικές ομάδες και οι πολιτικοί που τις στηρίζουν είναι η ελευθερία τους να στερούν την ελευθερία των άλλων.

Το δικαίωμα μας να γνωρίζουμε τι έγινε με τους αγνοούμενους μας και για το πώς χάθηκαν είναι ένα αδιαπραγμάτευτο δικαίωμα μας και δεν πρέπει ν' αφήσουμε αυτούς που παραχαράσσουν την ιστορία να μας το στερούν.

«Πρέπει να σκοτώσουμε το φίδι του ρατσισμού και της προκατάληψης που συνεχίζει να δηλητηριάζει τα παιδιά μας...»

THS Sevgul Uludag

Μήπως θα πρέπει να φορώ ένα κίτρινο αστέρι όπως ήταν αναγκασμένοι οι Εβραίοι κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος; Μήπως θα πρέπει να το φορώ όταν πηγαίνω στην περιοχή Παραλιμνίου ώστε οι ρατσιστές της περιοχής να με βλέπουν και να μπορούν να με προσδιορίσουν όχι ως ανθρώπινο ον αλλά σαν κάποιο «διαφορετικό»; Όχι, δεν είμαι Εβραία αλλά τώρα μετά τα συμβάντα στο Λύκειο Κοκκινοχωριών στο χωριό Φρέναρος, συμπάσχω και καταλαβαίνω απόλυτα πως πρέπει να ένοιωθαν οι Εβραίοι, όταν ήταν αναγκασμένοι να φορούν το κίτρινο αστέρι στα ρούχα τους... Όχι, δεν είμαι Εβραία, είμαι Τουρκοκύπρια και άρα θα πρέπει να φορώ ένα σημάδι που να δείχνει ότι είμαι Τουρκοκύπρια ώστε να μπορούν να μου «απαγορεύουν» την είσοδο όπως έκαναν στο παρελθόν στους Μαύρους στις ΗΠΑ ή την Νότιο Αφρική; Επειδή αυτό ακριβώς είναι που συνέβηκε στο Λύκειο Κοκκινοχωριών, κάποιιοι ρατσιστές καθηγητές κινούνται για να μου απαγορεύσουν την είσοδο στο σχολείο για να κάνω μια παρουσίαση. Εξάσκησαν μεγάλη πίεση στη διευθύντρια του σχολείου και ενέδωσε

στο ρατσισμό και την προκατάληψη κάποιων καθηγητών για να ακυρώσει την εκδήλωση στην οποία θα μιλούσα για τους «αγνοούμενους» και τη δουλειά μου των τελευταίων οκτώ χρόνων. Όχι, μερικοί από αυτούς τους ρατσιστές καθηγητές με τεράστιες προκαταλήψεις δεν ήθελαν να δουν κανένα «Τούρκο» στο σχολείο και τριγύριζαν λέγοντας «Οι Τούρκοι δεν μπορούν να μπουν στο σχολείο αυτό!...»

Όταν το ακούω αυτό, νιώθω σαν πως και η καρδιά μου είναι καμωμένη από κρύσταλλο και θρυφαλιάζεται σε χιλιάδες κομμάτια... Νιώθω τόσο λυπημένη, συναντώντας ξανά και ξανά αυτό το είδος «ρατσισμού» και «προκατάληψης» ανάμεσα σε ορισμένους Ελληνοκύπριους εκπαιδευτικούς...

Η πρόσκληση ήρθε πριν από μερικές βδομάδες, για να πάω και να κάνω μια παρουσίαση της δουλειάς μου των τελευταίων οκτώ χρόνων στο θέμα των «αγνοουμένων» Κυπριών... Να μιλήσω στους μαθητές για το τι σημαίνει αυτό το θέμα που επηρεάζει χιλιάδες συγγενών και στις δύο κοινότητες... Να προβάλλω φωτογραφίες και να εξιστορήσω τις θλιβερές ιστορίες των «αγνοουμένων» του νησιού

μας από το 1963 και το 1974... Ένας Τουρκοκύπριος και ένας Ελληνοκύπριος συγγενής «αγνοουμένων» από τη Δικαιοδική Πρωτοβουλία Συγγενών Αγνοουμένων και Θυμάτων Πολέμου θα ερχόταν μαζί μου για να μιλήσουν στο ίδιο πάνελ για τις δικές τους ιστορίες, τα δικά τους αισθήματα και πως δουλεύουν μαζί, μοιράζονται τον πόνο τους και ερευνούν μαζί για πληροφορίες για τόπους ταφής, ευαισθητοποιώντας το κοινό για αυτά τα φρικτά εγκλήματα, προσπαθώντας να ανακαλύψουν την «αλήθεια» για το τι πραγματικά συμβαίνει στη χώρα μας τα τελευταία 50 χρόνια...

Όμως ορισμένοι «ρατσιστές» και προκατειλημμένοι καθηγητές στο Λύκειο δεν μπορούσαν ούτε να ανεχτούν να ακούσουν ότι ένας «Τουρκοκύπριος» θα εισερχόταν στο σχολείο! Το πρωί της 18ης Νοεμβρίου 2010, όταν οι μαθητές πήγαν στο σχολείο, είδαν γραμμένα στους τοίχους με κόκκινη μπογιά το σύνθημα «ΜΗΝ ΦΕΡΕΤΕ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ»!

Κανένας δεν ήξερε για την επίσκεψη μου στο σχολείο εκτός από ορισμένους καθηγητές. Ποίος άραγε έβαλε να γράψουν αυτά στα συνθήματα στους τοίχους του σχολείου;

Αυτοί οι «ρατσιστές» καθηγητές με προκαταλήψεις, είναι τόσο «αβέβαιοι» για την ταυτότητα τους ως ανθρώπινα όντα που χρειάζεται να «στιγματίσουν» ορισμένους Τουρκοκύπριους για να αισθανθούν «αυτοπεποίθηση»; Τι φοβούνται; Γιατί φοβούνται τόσο την «αλήθεια» για τους «αγνοουμένους» και την ιστορία μας; Γιατί φοβούνται να αντιμετωπίσουν τι συνέβηκε στο παρελθόν; Γιατί φοβούνται τόσο την συνεργασία Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων συγγενών «αγνοουμένων» και να την δουν οι μαθητές με ζωντανά παραδείγματα;

Η διευθύντρια, μια γυναίκα που δεν γνωρίζω, ενέδωσε στις πιέσεις τους και ακύρωσε την εκδήλωση. Άκουσα ότι ο Υπουργός Παιδείας την κάλεσε προσωπικά και του εξήγησε ότι ήταν «ο σύνδεσμος γονέων που δεν ήθελε μια τέτοια εκδήλωση στο σχολείο» - δεν ξέρω αν αυτό είναι αλήθεια αλλά μου έχουν πει ότι ο σύνδεσμος γονέων δεν ήξερε καν ότι προγραμματιζόταν μια τέτοια εκδήλωση και ότι ήταν κάποιοι καθηγητές σε ψηλές βαθμίδες στο λύκειο που εμπόδισαν την πραγματοποίηση της εκδήλωσης...

Αργότερα την ίδια μέρα μια Ελληνοκύπρια φίλη μου έστειλε ένα άρθρο που εμφανίστηκε σε ένα blog στο διαδίκτυο που ανήκει σε ένα μαθητή του συγκεκριμένου λυκείου... Με τίτλο «Κουλτούρα ειρηνικής συμβίωσης» ο μαθητής έγραψε τα ακόλουθα:

«Τα συνθήματα του ΕΛΑΜ (τύπου “Σε μερικά χρόνια θα είστε μειονότητα”) εν πλέον συνηθισμένον φαινόμενον στο Λύκειον μου. Το σύνθημα που εκόσμαν διάφορους τοίχους του σχολείου όμως σήμερα προκάλεσεν αναστάτωση στους καθηγητές.

Φαίνεται ότι το σχολείο εκάλεσεν την βραβευμένη κύπρια δημοσιογράφο Sevgül Uludag (Σεβγκιούλ Ουλουντάγκ) να έρτει σε κάποιαν φάση στο Λύκειον τζιαι να μιλήσει με εμάς, τους μαθητές της Γ΄ τάξης για το θέμα

των κύπριων αγνοουμένων. Η Uludag αρθρογραφεί για την τουρκοκυπριακήν εφημερίδαν Yeni Düzen τζιαι τον ελληνοκυπριακόν Πολίτην, ενώ οι έρευνες της ένι πολλά σημαντικές για την προσπάθειαν της εξακρίβωσης της τύχης των αγνοουμένων μας.

Για το καθεστώς της βορείου Κύπρου τζιαι της Τουρκίας, η Uludag είναι προδότηρια τζιαι στο στόχαστρον των Γκρίζων Λύκων, όπως τζιαι άλλοι πνευματικοί άνθρωποι της Τ/Κ κοινότητας (θα πω το πιο γνωστό παράδειγμα, της Neşe Yaşın -Νεσιέ Γιασίν-).

Οι γνωστοί-άγνωστοι φυσικά, χωρίς να ξέρουν ποια είναι η Uludag τζιαι το τι έχει προσφέρει στην Κύπρο, εσπούσαν να την αποκλείσουν που το σχολείον μας πριν καν οριστεί η ημέρα της επίσκεψης επειδή απλά ανήκει στην Τ/Κ κοινότητα.

Όπως είπα τζιαι στην αρκίην, τούτον το σύνθημαν επροκάλεσεν αναστάτωση στους καθηγητές, όι λόγω του περιεχομένου του, αλλά επειδή υποτίθεται ότι για την πιθανήν επίσκεψην εξέραν μόνον ελάχιστοι καθηγητές σε υψηλές θέσεις στην ιεραρχία, ενώ ούλλοι οι άλλοι εδηλώσαν άγνοιαν όταν τους ερωτήσαμεν. Ούλλοι μιλούν για διαρροήν-πολλά πιθανόν. Γνωρίζουμεν ότι καθηγητής σε βαθίδα της ιεραρχίας πρόσκειται στον χώρον που ανήκει τζιαι το ΕΛΑΜ τζιαι δεν διστάζει να επιβραβέφκει τους φανατισμένους μαθητές για τα κατορθώματά τους.

Σημαντική ήταν η κίνηση ενός φιλολόγου μας να μιλήσει ανοιχτά κατά τούτης της πράξης -ενώ ούλλοι οι συνάδελφοι του αλλάσσαν θέμαν- τζιαι να εξουδετερώσει τα επιχειρήματα των ΕΛΑΜίτων μαθητών, έναν προς έναν, με ιστορικές αναφορές που φαίνεται να αγνοούσαν, με αποτέλεσμαν οι δεύτεροι να αρκεστούν στο να ζητήσουν να μάθουν πότε ακριβώς θα έρτει η Udulag ώστε να αποχωρήσουν που το σχολείον.

Εν ξέρω αν η πρόσκληση της Udulag ισχύει ακόμα. Ελπίζω να μου δοθεί η ευκαιρία να την ακούσω ή έστω να θκιαβάσω τα βιβλία της.»

Ισως είναι καιρός το Υπουργείο Παιδείας να αρχίσει να επικεντρώνεται στον ρατσισμό και τις προκαταλήψεις ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς στα σχολεία της περιοχής αυτής ώστε να αντιμετωπιστεί ο κρυφός ρατσισμός που δείχνει το πρόσωπο του όλο και περισσότερο στον ορίζοντα... Πέρσι συνέβηκε το ίδιο πράγμα σε ένα γυμνάσιο στη Δερύνεια – πάλι κάποιοι καθηγητές από την περιοχή Παραλιμνίου είπαν «δεν μπορεί ένας Τούρκος να μπει στο σχολείο μας» και διαμαρτυρήθηκαν εναντίον μου – παρά τις διαμαρτυρίες τους, ο διευθυντής δεν ενέδωσε στις πιέσεις τους και πήγαμε και μιλήσαμε στους μαθητές, ενώ οι «ρατσιστές» καθηγητές κάθονταν στο πίσω μέρος της αίθουσας και διαμαρτύρονταν για την παρουσία μου εκεί...

Όμως σε άλλα σχολείο, ποτέ δεν αντιμετωπίσαμε τέτοιο ρατσισμό... Ημασταν στο Κίτι, στο English School, στο GCE School of Careers και σε άλλα μέρη και όλα κύλησαν ομαλά, χωρίς κανένα απολύτως πρόβλημα με τους εκπαιδευτικούς ή τους μαθητές. Φαίνεται ότι υπάρχει μεγάλο πρόβλημα με «ρατσισμό» και «προκατάληψη» ιδιαίτερα

στην περιοχή Παραλιμνίου... Τηλεφωνώ επίσης στον Νίκο Αναστασιάδη, τον ηγέτη του ΔΗΣΥ που είναι η πιο δυνατή πολιτική δύναμη στο Παραλίμνι για να βοηθήσει στην αντιμετώπιση τέτοιου «ρατσισμού» και «προκατάληψης» στην περιοχή...

Την περασμένη βδομάδα, μετά από πρόσκληση του Ευρωβουλευτή του ΑΚΕΛ Τάκη Χατζηγεωργίου, πήγαμε στις Βρυξέλλες, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για μια συζήτηση για τους «αγνοουμένους» και τον κοινό τους πόνο... Ήταν ένα ιστορικό γεγονός αφού για πρώτη φορά, Τουρκοκύπριοι και Ελληνοκύπριοι συγγενείς «αγνοουμένων» ήταν μαζί εκεί... Η πιο ουσιαστική ομιλία της εκδήλωσης ήταν αυτή του Πέτρου Σουππουρή του οποίου ολόκληρη η οικογένεια

σφαγιάστηκε από κάποιους Τουρκοκύπριους το 1974 στο Παλαίκυθρο... Είπε «Πρέπει να σκοτώσουμε το φίδι του ρατσισμού και της προκατάληψης που συνεχίζει να δηλητηριάζει τα παιδιά μας...»

Είναι καιρός το Υπουργείο Παιδείας να ακούσει αυτά που λέει ο Σουππουρή – είναι ένα ζωντανό παράδειγμα, το θύμα μια σφαγής που φωνάζει ότι το φίδι του ρατσισμού και της προκατάληψης πρέπει να θανατωθεί ώστε να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε μια χώρα για τα παιδιά μας όπου δεν θα υπάρχουν εθνοτικές προκαταλήψεις...

caramel_cy@yahoo.com

Τηλ: 99 966518

Κάποια Γενέθλια Αλλιώτικα σ' ένα Αλλιώτικο Χωριό

ΤΗΣ Κούλας Κολοκοτρώνη - Μιντρού

Μάης του 2004! Κάποια αλλιώτικα γενέθλια έμελλαν να διαγράψουν το μέλλον μια φίλιας χιλιοειπωμένης, μιας φίλιας που όσο επιδοκιμάστηκε άλλο τόσο αποδοκιμάστηκε. Μιας φίλιας που τόσο αγαπήθηκε αλλά και τόσο μισηθήκε, μιας φίλιας που όμορφα μελοποιήθηκε αλλά και ασύστολα υβρίστηκε. Ανοιξη του 2004! Μια Ανοιξη ασυνήθη που το άρωμά της αναδύοταν στα στενά δρομάκια της κατεχόμενης παλιάς Λευκωσίας. Ενα παράξενο συναίσθημα περιπλανιόταν μέσα μου. Παντού κάρφωναν το βλέμμα μου. Δεν χόρταινα να βλέπω γύρω μου. Τα αισθήματα μου και του συντρόφου μου ανάμεικτα. Μια περιπλάνηση αλλόκοτη! Σαν σφουγγάρι τα μάτια απορροφούσαν ότι έβλεπαν. Τα ρουθούνια μεθούσαν με τους ανοιξιότικους ανθούς. Οι αυλές των παλιών χαμηλόστεγων σπιτιών, αλλά και αρχοντικών πνιγμένες μέσα στη λογής λογής λουλούδια με τις πολλές μυρωδιές και αρώματα που αγγίζουν το μεδούλι και σ' αφήνουν έκθαμβο μπροστά στο αντίκρισμα - σίγουρα ήταν το προμήνυμα ότι μόνο καλό θα σήμαινε η μακρόσυρτη αυτή περιδιάβαση στην κατεχόμενη παλιά Λευκωσία.

Το τρίξιμο από την αλυσίδα ενός παλιού ποδηλάτου και το αίσθημα πως μια σκιά πιστά ακολουθούσε τα ανέμελα βήματά μας, μας ανάγκασαν να γυρίσουμε τα κεφάλια και τότε στη θέα ενός γκριζομάλλη άντρα με

πρόσωπο κοκκινωπό και κάπως ρυτιδωμένο μείναμε άναυδοι. Είχε κείνο το χαμόγελο του προστάτη αγγέλου. Τ' αμήχανο βλέμμα μου με κείνο του συντρόφου μου έσμιζαν μονομιάς μα δεν άργησαν να ανταμώσουν το γλυκό κείνο βλέμμα του άγνωστου άντρα. Και τότε, χωρίς καλά καλά ν' αντιληφθούμε τι πραγματικά γινόταν γύρω μας βρεθήκαμε με δυο δροισιτικά στο χέρι. Ήταν πλέον βέβαιο! Ο άγνωστος κείνος άντρας με το παλιομοδίτικο μαύρο ποδήλατο δε ζητούσε τίποτε από μας – μονάχα απλά να μας δροσίσει με την έγνοια του για δυο άγνωστους διαβάτες στα στενά γραφικά σοκάκια, της παλιάς, κατεχόμενης Λευκωσίας. Όταν με μια γρήγορη κίνηση του χεριού μας έγνεψε ο άγνωστος άντρας αμέσως καταλάβαμε πως θάπρεπε να τον ακολουθήσουμε. Αμίλητοι τότε και οι τρεις καθ' οδόν. Το μόνο που ακουγόταν ήταν το τρίξιμο από τη σκουριά του μαύρου ποδηλάτου. Μοναδική επικοινωνία το αντάλλαγμα των βλεμμάτων. Ομολογώ πως κείνες τις στιγμές, η σιωπή σήμαινε πολλά. Ανελέητα τα μάτια ρουφούσαν τη γραφικότητα εκείνη που ξεδίπλωνε τη μνήμη και μας έπαιρνε χρόνια πίσω. Φιλόξενα μπαλκονάκια στηριγμένα σε ξύλινους δοκούς και στολισμένα με μικρά μικρά γλαστράκια πρόβαλλαν μια αλλόκοτη ομορφιά που σπάνια κάποιος συναντά. Αρμονία μοναδική! Ανάλαφρα τα βήματά μας και η διάθεσή μας ρομαντική. Ο άγνωστος άντρας με το βήμα σταθερό και

κρατώντας σφιχτά το τιμόνι του ποδηλάτου σταμάτησε έξαφνα μπρος σε μια παλιά, πράσινη, ξύλινη πόρτα. '1932' μόλις και μπορέσαμε να διακρίνουμε στο πάνω μέρος της ξεφτισμένης από τον χρόνο πόρτας. Το διάβα του καιρού είχε σκουριάσει τους δυσανάγνωστους πλέον αριθμούς της χρονολογίας. Και τι αφήνει τέλος πάντων, ορθό στο πέρασμα του ο χρόνος; Τα πάντα σαρώνει. Μια δόση μελαγχολίας κατάφερε να κυριέψει το μυαλό μου. Μα, η σφυριά του άγνωστου άντρα έξω από την παλιά πόρτα με τη σκουριασμένη από το χρόνο χρονολογία καθώς προσπαθούσε ν' ασφαλίσει το παλιό του ποδήλατο κάτω από ένα γερόδεντρο που άπλωνε από κάτω τη σκιά του χωρίς φειδώ, διέκοψε τη σκέψη μου και διέλυσε το σύννεφο μελαγχολίας που την είχε κυριέψει. Ενα άξαφνο, ανάλαφρο αεράκι μας δρόσισε κι' όλα γύρω φαινόταν υπερβολικά όμορφα. Το κτύπημα της παλιάς πράσινης ξύπορτας από τον άγνωστο κείνο άντρα έσμιξε με τον ήχο της γλυκιάς φωνής του όταν δυνατά και σταθερά φώναξε: 'Ayse, mousafir.' Το άνοιγμα της παλιάς ξύλινης πόρτας δεν ήταν τίποτε άλλο παρά το πέσιμο του τείχους της ντροπής. Ναι, αυτό ήταν - ο σύντροφος μου και γω ήμασταν σίγουροι πλέον ... δεν υπάρχουν σύνορα που να χωρίζουν τους ανθρώπους. Δεν υπάρχουν πόρτες που να εγκλωβίζουν τις ψυχές. Τα τείχη πέφτουν, οι πόρτες ανοίγουν και καλωσορίζουν τον άνθρωπο - Τον Οποιοδήποτε Άνθρωπο. Η ανθρωπιά είναι πέρα από σύνορα. Το αεράκι ανάμεικτο μ' αυτές μου τις σκέψεις, σίγουρα και του συντρόφου μου, γινόταν όλο και πιο δροσερό. Το φως γύρω και πιο έντονο. Οι μυρωδιές και τα αρώματα της αλλόκοτης, πανέμορφης Ανοιξης του 2004 έσμιγαν με τ' ανάλαφρο αεράκι του Μάη και τότε τα μηνύματα ακόμα πιο ελπιδοφόρα. Η ανθρωπιά είναι πέρα από χρώματα, ράτσες και ονόματα. 'Στάση ζωής' του Νίκου Καζαντζάκη σκέφτηκα κείνη τη στιγμή. Μια μεστωμένη από τον χρόνο γυναίκα, ένα ταλαιπωρημένο από τον μόχθο πρόσωπο στεκόταν πίσω από την παλιά, ξύλινη, πράσινη πόρτα. Δεν χωρούσε πλέον αμφιβολία. Κείνη η γυναίκα ήταν σίγουρα η Ayse. Τα βλέμματα μας διασταυρώθηκαν. Το είχαμε πλέον νιώσει... όλοι το νιώσαμε πως 'μπορεί να κλάψουμε και μια στιγμή, ο ένας στον ώμο του άλλου. Δεν είναι κακό. Σίγουρα θα έχουμε κερδίσει ακόμα μια Ανοιξη.' Πόσο αληθινά τα λόγια αυτά της Αλκιώνης Παπαδάκη στο 'Ξεφυλλίζοντας τη Σιωπή.' Ενα ζεστό αγκάλιασμα σήμαινε την υπόσχεση για μια φιλία ανόθευτη, πέρα από καιροσκοπισμούς και συμφέροντα. Κόντευε μεσημέρι. Το καθάριο φως της Ανοιξης φώτιζε

το παλιομοδίτικο καθιστικό της Ayse. Ολα γύρω ξεφύλλιζαν τη μνήμη από τα παλιά, καλά χρόνια που η συμβίωση Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων είχε κάποτε σφραγίσει μια φιλία πέρα για πέρα αληθινή. Μα όλ' αυτά για τους μεγάλους και τα συμφέροντα τους είναι φιλά γράμματα. Δεν καταλαβαίνουν αυτοί από τέτοια. Μάλλον καταλαβαίνουν αλλά ακριβώς το αντίθετο τους συμφέρει να υιοθετούν. Τα συμφέροντα τους απαιτούν γραμμές και σύνορα, συρματοπλέγματα και οδοφράγματα.

Παλιομοδίτικες πολυθρόνες κι' ένας από τον χρόνο φαγωμένος κίτρινος καναπές με ποικίλα χρώματα μεγάλα μαξιλάρια, στόλιζαν τον στενόμακρο κείνο χώρο όπου η Ayse και ο Altan τόσο απλόχερα μας φιλοξένησαν. Ηξεραν πολύ καλά και οι δυο πως η ψυχή τ' ανθρώπου από τη φύση της είναι λεύτερη και δεν εγκλωβίζεται σε τείχη και συρματοπλέγματα. Ολα γύρω τόσο απλοϊκά, τόσο οικεία. Λες κι ο χώρος ήταν γνώριμος απ' τα παλιά. Φωτογραφίες μαυρόασπρες στους τείχους μια περασμένη, αλλιώςτική εποχή. 'Τα καλά τότες χρόνια', που έλεγε η δική μου η γιαγιά. Μια νυφική φωτογραφία απέναντι από τον κίτρινο καναπέ. Τα μάτια μου είχαν ήδη ρουφήξει την ομοιότητα της γυναίκας στη φωτογραφία με την Ayse. Τη σκέψη μου αμέσως πρόλαβε η τρεμουλιαστή προφανώς από συγκίνηση φωνή της Ayse 'Annem'. Σίγουρα δεν άργησα να καταλάβω τι αυτό σήμαινε. Σαν αστραπή το βλέμμα μου κάρφωσε ταυτόχρονα τα μάτια της γυναίκας στην φωτογραφία. Ηταν ολοϊδία. Ημουν πλέον σίγουρη. Η γυναίκα στη φωτογραφία ήταν η μητέρα της Ayse. Τη φωτογραφία αυτή ακολούθησαν και άλλες φωτογραφίες πάντα κρεμασμένες στον τοίχο. Νυφικές φωτογραφίες, οικογενειακές φωτογραφίες και διάφορες άλλες από τα χωριά Καζάφανη όπου γεννήθηκε ο Altan. Καταγωγή του δε η Ασπρογιά, χωριό της Πάφου, το γένος Φεραίων, Ελληνοκύπριοι, Χριστιανοί. Η μνήμη μου ήδη είχε αρχίσει να ξεδιπλώνεται. Τα λόγια της γιαγιάς και του παππού και ακόμα των γονιών μου, τα κρύα βράδια του χειμώνα άρχισαν να γυροφέρνουν στο μυαλό μου. Λόγια και ιστορίες γύρω από τον καλό γείτονα τον Moustafa και τη Fatma τη παστρεμμένη γειτόνισσα, γύρω από τον γιο της Ferricha και την κόρη της Erel, γύρω από τους γάμους και τα πανηγύρια των ανθρώπων, γύρω από την αλληλοβοήθεια τους. Και διηγιόταν η γιαγιά και πάλι διηγιόταν. Ατέλειωτες οι διηγήσεις και ιστορίες από τα παλιά καλά χρόνια της συμβίωσης

Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων. Τότε, που η φιλία, ήταν πέρα από σύνορα, πέρα από χρώμα, πέρα από καταγωγή. Κάποια γενέθλια αλλιώςτικά έμελλαν να θέσουν τα θεμέλια μιας φιλίας διαχρονικής, μιας φιλίας πέρα από κόκκινες γραμμές. Με το κέρασμα σπιτικού γλυκού και φρεσκο-αλεσμένου μυρωδάτου καφέ, γιορτάσαμε εκεί στο ταπεινό σπιτάκι της Ayse και του Altan τα γενέθλια της μεγάλης κόρης τους της Ferry. Μια εμπειρία αναπάντεχη. Οι ευχές μας για χρόνια πολλά, το άνοιγμα των χεριών και οι ζεστές αγκαλιές σήμαιναν το σφράγισμα της συμφωνίας μας για Ειρήνη. Φτάνει να γίνει Ειρήνη μα και Λευτεριά μαζί. Ν' αγαπηθούν οι λαοί, ν' απλωθεί ευτυχία γιατί Ειρήνη χωρίς Δικαίωση είναι Ατίμωση. Μια πολύμορφη μέρα εκείνη της Ανοιξης του '4. Μια μέρα που αποτέλεσε τη μαγιά για Ειρήνη, το προζύμι για την ώρα κείνη την αναστάσιμη που δεν θα χάνει η μάνα το παιδί και το παιδί τη μάνα. Κόντευε μεσημέρι. Οι μυρωδιές από το ψητό της Ayse πόσο αληθινά μας θύμιζαν τις μυρωδιές του ψητού που έφτιαχνε τότες η μάνα μου, γαργάριζαν τα ρουθούνια. Ο φρεσκο-αλεσμένος Κυπριακός καφές τα γαργάριζαν ακόμα πιο πολύ.

Δεν ξέρω αν ήταν τυχαίο ή όχι. Δεν ξέρω πράγματι αν υπάρχουν τυχαία συμβάντα ή όλα είναι επί σκοπού ακριβώς για να στέλλονται κάποια μηνύματα γενικά προς τον άνθρωπο. Τέλη του Μάη ο μήνας. Γιόρταζε επίμονα η Ανοιξη. Τη μέρα εκείνη γιόρταζα και γω τα γενέθλιά μου. Και τότε συνεπαρμένη από την τόση ζεστασιά γύρω μας μου βγήκε αυθόρμητα το γεγονός προς τα έξω. Λοιπόν, πέρα για πέρα από τη φαντασία αυτό που θα ακολουθούσε. Μαζί με τις ευχές και τις αγκαλιές που δέχτηκα, άρχισα να δέχομαι και διάφορα χειροποίητα προφανώς καδράκια από τους κιτρινωπούς τοίχους που πριν από λίγο τα έβλεπα να στολίζουν το χώρο. Οι ανταλλαγές βλεμμάτων με τον σύντροφο μου σήμαινε την όλη αμηχανία μας. Το παλιό γέρικο σπίτι, στην ενορία τ' Αη Λουκά στην Παλιά κατεχόμενη Λευκωσία μαζί με τους ξεφυλλισμένους από τον χρόνο τοίχους έστελλαν μηνύματα αισιοδοξίας και θετικότητας. Μηνύματα που φανέρωναν ότι ακόμα υπάρχει ελπίδα για ανθρωπιά και ευαισθησία στον κόσμο μέσα. Μηνύματα κατά της άρνησης, του ρατσισμού και του εγωκεντρισμού. Κανένας λαός, ως επιτέλους γίνει συνείδηση σε όλους μας δεν αποτελεί τον ομφαλό της γης. *Δεν πρέπει να αποτελεί. Ηθικά είναι απαράδεκτο.* Το κέντρο του κόσμου δεν αποτελεί ένας και μόνος λαός, αλλά όλοι μαζί οι

λαοί. Ας μην τρωγόμαστε μεταξύ μας – δεν αξίζει. Η αξία η πραγματική και το νόημα όλων βρίσκεται στην αποδοχή του Άλλου, του Διαφορετικού. Όλοι είμαστε άνθρωποι, τουλάχιστον όλοι θέλουμε να ονομαζόμαστε Άνθρωποι, κάτω από τον ίδιο πότε γαλανό, πότε γκρίζο ουρανό. Μ' αυτό τον συνειρμό σκέψεων και με υγρά τα μάτια του συντρόφου μου και μένα αφού όντως είχαμε ξεδιψάσει με λεμονάδα σπιτίσια, καμωμένη από την Ayse, με τον τρόπο, όπως μας έδωσε να καταλάβουμε που οι Χριστιανή τότε γειτόνισσα της τους παλιούς καλούς καιρούς την είχε μάθει να φτιάχνει και με την ψυχή πλήρη από έντονα συναισθήματα συμπάθειας και αγάπης πήραμε τον δρόμο του γυρισμού.

Το δειλινό έγειρε και κόντευε το σούρουπο. Ο κόκκινος ορίζοντας σήμαινε το καινούριο ξημέρωμα μιας άλλης μέρας, μιας Ανατολής ίσως αλλιώςτικής από την προηγούμενη. Το τρίξιμο της σκουριασμένης από τον χρόνο πια αλυσίδας του γέρικου ποδηλάτου του Kardas πλέον Altan, που πλάι πλάι οδεύαμε προς το άχαρο οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας αποτελούσε στην σφραγίδα για το ξεκίνημα μιας αρχής καινούριας, μιας σκέψης αλλιώςτικής και ενός ορθόδοξου προσανατολισμού.

Ας τερματίσουμε την οποιαδήποτε προκατάληψη ανθρώπων και λαών, ας αληθινά ανοίξουμε τα χέρια και δεχτούμε αμερόληπτα το σύνολο στοιχείο μέσα, σαν συμπατριώτες μας όπως ΚΑΙ είναι, κι' ας εννοήσουμε επιτέλους πως η εξυπηρέτηση συμφερόντων και μόνο των μεγάλων αποτελεί το τέλειο εργαλείο για το στήσιμο οδοφραγμάτων και συρματοπλεγμάτων.

Ας ειρηνεύσουμε, ας αγαπηθούμε.

Ας αποτελέσουμε, Τουρκοκύπριοι και Ελληνοκύπριοι μαζί, τα χελιδόνια εκείνα που πλάι πλάι με σύμπνοια πετάζουν και φέρουν κι' άλλη Ανοιξη κι' άλλη κι' άλλη σαν εκείνη, και με εντονότερα χρώματα ακόμη, την Ανοιξη του 2004!!!

Για επικοινωνία: Ευγενία Νικηφόρου, 99372147
tokalemi@spidernet.com.cy
μπλογκ: www.platformaenomenikypros.blogspot.com